TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Vay cầm cố xe máy - phổ thông mà nhiều góc khuất

14:18 07/03/2024

Nhu cầu vay của người dân thì lớn trong khi điều kiện vay tại các ngân hàng quá chặt chẽ là nguyên nhân chính giúp cho dịch vụ vay cầm đồ phát triển. Trong đó, cầm xe máy là dịch vụ phổ thông nhất nhưng trên thực tế, đây cũng là dịch vụ ẩn cầm cố chứa nhiều góc khuất nhất.

Cầm cố xe máy - dễ thì rất dễ

Cuối năm 2022, Việt Nam có khoảng 27 nghìn cửa hàng cầm đồ và gần như 100% đều nhận cầm cố xe máy hoặc **cầm cavet xe máy**, giấy đăng ký xe máy. Đó là bởi khi không đáp ứng được các điều kiện vay khắt khe của ngân hàng hay công ty tài chính thì người có nhu cầu, đặc biệt là những người lao động phổ thông, buộc phải tìm đến hình thức vay cầm đồ. Điều kiện vay cầm đồ rất đơn giản, chỉ cần có tài sản chính chủ và tài sản mà hầu như ai cũng có là chiếc xe máy.

Thậm chí những người đang nợ ngân hàng, công ty tài chính cũng vẫn có thể cầm cố bằng xe máy nếu chứng minh đây là tài sản chính chủ và không liên quan đến các khoản vay khác. Toàn bộ quy trình vay, từ khi hỏi vay đến khi nhận tiền chỉ khoảng 15 phút, nhanh hơn nhiều so với thời gian duyệt vay của các ngân hàng, công ty tài chính.

Thời gian gần đây, một số cửa hàng cầm đồ có uy tín đã tiên phong triển khai dịch vụ cầm xe máy nhưng chỉ giữ lại cavet xe và cho khách hàng mượn lại phương tiện. Hình thức vay sáng tạo này đã khiến cuộc sống mưu sinh của khách hàng không bị ảnh hưởng nhiều và cũng từ đó, dịch vụ cầm cố cavet xe máy đã được người dân ưu tiên lựa chọn.

Theo thống kê của Hiệp hội các nhà sản xuất xe máy Việt Nam (VAMM), giữa năm 2023, cả nước có trên 72 triệu xe trên tổng số 100 triệu dân. Điều này chứng tỏ điều kiện mở rộng thị trường vay cầm cố xe máy là rất thuận lợi. Dù chưa có thống kê chính thức về quy mô thị trường nhưng từ thành thị đến nông thôn, ở đâu cũng thấy xuất hiện các cửa hàng nhận cầm cố xe máy như thế.

Rất nhiều góc khuất, rất nhiều cạm bẫy

Dễ tiếp cận luôn đồng nghĩa với nhiều cạm bẫy. Đầu tiên là định giá tài sản. Cách định giá xưa nay đều dựa vào cảm tính, chưa có cửa hàng nào định giá bằng hệ thống công nghệ nhằm đưa ra một mức giá khách quan, trung thực nhất, ngoại trừ **F88**. Điều này đã khiến nhiều khách hàng bức xúc, thấy mình bị chèn ép. Tiếp theo là lãi suất. Điều kiện vay dễ dàng nên lãi suất sẽ cao nhưng cụ thể là bao nhiêu? Thường thì các cửa hàng sẽ đưa ra cách tính là 3.000 đồng/triệu/ngày, tức là trên 109%/năm và con số này vượt xa mức lãi suất từ 8%-18%/năm của các ngân hàng, 25%-45%/năm của các công ty tài chính và các chuỗi cầm đồ. Đó là chưa kể đến việc các cửa hàng tự phát thường thu lãi trước hay thu phí ẩn, tức là trên giấy tờ, khách hàng ký vay 10 triệu nhưng thực tế, có khi chỉ nhận được 8-9 triệu đồng. Ngoài ra, thay vì ký hợp đồng vay cầm cố thì khách hàng phải ký giấy bán xe cho cửa hàng nên rất dễ bị mất xe. Cầm đồ không đòi nợ kiểu khủng bố như tín dụng đen nhưng nếu không đóng lãi đầy

đủ, đúng hạn thì cửa hàng sẽ thu xe của khách.

Hiện tại, gần 27 nghìn cửa hàng cầm đồ ở Việt Nam chia thành hai loại. Đại đa số là cửa hàng nhỏ lẻ, một số có giấy phép thành lập doanh nghiệp nhưng đa phần là kinh doanh quy mô hộ gia đình, đặc biệt là ở vùng ven đô, nông thôn. Trên dưới 1.000 cửa hàng còn lại là các chuỗi cầm đồ, hoạt động với tư cách là doanh nghiệp được nhà nước quản lý và có các quỹ đầu tư hay doanh nghiệp quốc tế giám sát, hỗ trợ phía sau. Lớn nhất trong các chuỗi cầm đồ là hệ thống 850 cửa hàng F88, được quỹ đầu tư Mekong, quỹ đầu tư Granite Oak và quỹ đầu tư chính phủ Oman góp vốn và giám sát.

Bởi có sự đầu tư và giám sát này nên cách cho vay của F88 được đánh giá là chặt chẽ, minh bạch và tiện lợi theo mô hình quốc tế. Hai điểm trừ lớn nhất là thu lãi trước và bắt khách ký hợp đồng bán xe hoàn toàn không diễn ra tại F88. Bên cạnh đó, mức lãi suất tương đương các công ty tài chính hợp pháp cũng được công khai từ trước cho khách hàng lựa chọn và đương nhiên không thu phí ẩn. Cũng chính bởi cách làm như vậy mà F88 đã dần dần định hướng lại thị trường cầm đồ theo hướng tốt đẹp hơn, bất chấp đâu đó vẫn còn những điều tiếng thiếu tích cực về doanh nghiệp này.

Dù nhu cầu nhiều, thị trường rộng nhưng vì những góc khuất trên mà nhiều người vẫn chưa tiếp cận hình thức vay cầm cố xe máy. Tuy nhiên, với cách làm mới tạo ra sự thay đổi tích cực, nhiều chuyên gia kỳ vọng thời gian tới, cầm đồ sẽ trở thành một kênh cung cấp dịch vụ tài chính vi mô hiệu quả, giúp người dân phát triển kinh tế, giúp nhà nước hạn chế hoạt động tín dụng đen.

PV